

Annan ja Pekan tarina

Liekö rakkaus leimahtanut salskean Pekan ja hentoisen lukkarin Annan välillä Kemijärven kirkonmäellä. Tapana oli vanhaan aikaan mennä perhekunnittain sanan kuuloon sunnuntaisin. Olihan Särkelän miesten ja lukkarin väen penkit kirkossa vierekkäin. Vai olivatkohan puhemiehet olleet asialla ja liitto sovittu vanhempien kesken. Annan ja Pekan häät pidettiin pimeimpään vuodenaikaan marraskuussa 1760.

Nuori perhe asui aluksi hyvin vaatimattomassa savupirtissä, Korkeakummun reunassa Särkikankaalla. Pekka oli rivakka ja aikaansaapa mies. Hän osti Nils Fellmannin raivaaman uudistilan. Kohta hohteli valkokylkinen uudisrakennus ja navetta Särkimäen kupeessa. Nyt Anna-emäntäkin sai arvoisensa puitteet. Olihan hän säätyläisnainen, pappissukua ja lukkarin tytär.

Uudessa talossa vietettiin monia hyviä hetkiä. Tällaisia olivat idylliset talvi-illat piisin loisteessa puhdetöitä tehden: kehräten, ommellen, vuollen, punoen ja tarinoita kertoen. Kauniita olivat suven suloiset lämpimät valoisat yöt. Silloin työskenneltiin pellolla melkein vuorokaudet ympäri. Kekseliäs, oivaltava ja rohkea piti olla. Kaikki tehtiin itse. Ainoastaan rauta ja suola ostettiin kaupasta. Nälkää ei nähty, ja olihan Anna-emännän sukulaismies menestyvä kauppias Kemissä

Lasten lukutaito kehittyi kohtuulliseksi. Lasten isoisä oli lukkari, joka ankarasti opetti lapsille lukemisen ja kristinuskon saloja. Lapsiakin oli perheeseen syntynyt yhdeksän kappaletta.

Surultakaan ei vältytty. Perheen esikoinen kuoli muutaman kuukauden ikäisenä. Elämä saattoi olla kovaa ja arvaamatonta. Elettiin hienon luonnon armoilla. Koska tahansa saattoi tulla halla, kuivuus, rankkasateet tai tulva. Hetkessä tuhoutuivat unelmat hyvästä sadosta. Pedot verottivat karjaa.

Vuosi 1782 muutti Särkelän perheen – nykyisen museotalon ensimmäisen isäntäperheen – elämän täydellisesti. Tuolloin pitäjään saapui raju isorokko-epidemia. Se vei hautaan äidin, isän ja vanhimman lapsen. Perheen vanhimmaksi jäi 16-vuotias Maria-tyttö, jolle jäi huollettavaksi seitsemän nuorempaa sisarusta. Nuorin sisko Saara oli vasta muutaman kuukauden ikäinen. Uusi sukupolvi joutui ottamaan vastuun talosta.